



**Coimisiún na Scrúduithe Stáit**  
**State Examinations Commission**

**Leaving Certificate 2018**

**Marking Scheme**

**Croatian**

**Higher Level**

## **Note to teachers and students on the use of published marking schemes**

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

## **Future Marking Schemes**

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

**Pažljivo pročitajte cijeli tekst i odgovorite na pitanja iz svih triju dijelova. Na pitanja odgovorite svojim riječima, a odgovori neka se temelje na tekstu. Svi odgovori moraju biti na hrvatskome jeziku.**

**I. dio**

[30 bodova]

1. Objasnite svojim riječima sljedeće pojmove: [5 bodova]
  - a) dobronamjernim (4) *koji imaju dobru namjeru, koji žele dobro*
  - b) buntovnika (4) *onaj koji sudjeluje u buntu, koji se protiv čega buni, protestira*
  - c) pothvat (7) *smiono, hrabro i značajno djelo; podvig*
  - d) „da mu više neće robovati“ (5) *u cijelosti se komu ili čemu predati, biti rob nečega*
  - e) bjesomučna (6) *mahnita, sumanuta; do najviše mjere žestoka, kao bijesna*
  
2. Opišite, na temelju teksta, ali svojim riječima, što je mladu Zadranku ponukalo da da otkaz i napusti perspektivnu karijeru u uspješnoj turističkoj agenciji?  
[5 bodova]

*Mlada je Zadranka u jednome trenutku jednostavno shvatila da je posao više ne veseli onako kako ju je veselio prije, za njime je izgubila strast. Tome su doprinijele najnovije tendencije u turizmu, u kojemu se sve, kao i u većini industrija, vrti oko profita. A Martina vjeruje kako su turizam priče, doživljaji i kako bi sadržaj koji se nudi gostu uvijek trebao biti važniji od puke zarade na smještajnim kapacitetima. Osim toga, shvatila je i kako radi u turizmu, a zapravo nikad nije stvarno upoznala svoju zemlju i vidjela je očima turista.*

3. Opišite, na temelju teksta, ali svojim riječima, Martinin pogled na moderan način života i rada. [5 bodova]

*Martina nikako nije protiv rada samog, no ono s čime ona ima problema je izjednačavanje pojma rada s osamsatnim radnim vremenom, s neprestanom i iscrpljujućom utrkom s vremenom, neutaživom gladi za sve više i više novca i materijalnih dobara. Većina ljudi slijedi isti životni ritam, nametnut konzumerističkim načinom života. Ljudi su svoje postojanje u tolikoj mjeri poistovjetili s onime što rade, povjerovali da novac kupuje život, da su zaboravili da se hrana zapravo može i posijati. Martina svojim pothvatom želi dokazati kako sreća i zadovoljstvo u životu nisu nužno povezani s novcem.*

4. Opišite, na temelju teksta, ali svojim riječima, što je cilj Martinine avanture, što ona sve njome želi dokazati prvenstveno sebi, a onda i drugima?  
[5 bodova]

*Martina svojom avanturom prvenstveno sebi, a potom i drugima, želi dokazati kako je u životu moguće biti radostan, sretan i zadovoljan i bez novca, odnosno kao je moguće preživjeti vlastitim radom i sposobnostima, ali ne nužno tako da taj rad uključuje klasično radno vrijeme od 9 do 17 sati, uredski posao i konstantnu borbu s vremenom i stresom, bez vremena za male radosti i zadovoljstva koji čine život. Martina želi probiti granice vlastitog komfora, osloboditi misli od utega modernog načina života i omogućiti kreativnim idejama da se probude u tako pročišćenim mislima.*

*Isto tako, kao bivša turistička djelatnica, koja čvrsto vjeruje kako je bit turističkog poslovanja u prodaji priča i sadržaja, a ne samo smještajnih kapaciteta, Martina želi upoznati svoju zemlju, prije svega njezine stanovnike, kako bi je vidjela očima turista i na licu mjesta doznala što Hrvatska turistu doista može ponuditi.*

*Na svojoj Facebook stranici objasnila je svoju i ideju i navela pet pretpostavki koje svojom avanturom želi dokazati: Hrvati su dobri ljudi; Hrvatska je dobra zemlja; Hrvati su poduzetni; Nezaposleni, a sposobni, mogu preživjeti u Hrvatskoj; Hrvati mogu imati pozitivan pogled na svijet.*

5. U petome odlomku saznajemo kako Martina misli da „sigurnost u sebe proizlazi iz uklanjanja sigurnosti koja dolazi iz imanja novca” te kako „novac sve pokvari”. Što mislite o navedenim tvrdnjama? Slažete li se s njom? Obrazložite svoj odgovor! [5 bodova]

*Slažem se s Martininom tvrdnjom jer sigurnost u sebe, samopouzdanje nikako ne bi smjeli biti povezani s količinom novca ili materijalnih dobara koje imamo. Temeljni problem kapitalističkog društva je to što u ljudima potiče natjecateljski duh, uspješnima se smatraju samo oni koji su materijalno uspješni, bogatstvo duha je u većini slučajeva u potpunosti zanemarena kategorija. Većina ljudi svoju vrijednost u većini slučajeva određuje u usporedbi s drugim ljudima – tko ima bolji posao, veću plaću, veću kuću, bolji auto, noviji mobilni telefon, atraktivnijeg partnera... To je u potpunosti pogrešan način određivanja vlastite vrijednosti. Svi ljudi su jednako vrijedni, svaki život je jednako vrijedan, svatko je u nečemu dobar. Najvažnije stvari na svijetu nisu materijalne – zdravlje, ljubav, sreće, unutarnje zadovoljstvo, zahvalnost, obitelj, prijatelji – i stoga je uistinu neprimjereno određivati razinu nečijega uspjeha u životu količinom novca koju zarađuje ili brojem materijalnih dobara koje posjeduje.*

*Ne slažem se s Martinom jer nam novac u konačnici ipak omogućuje komforan život, a iz komfornoga života rađaju se zadovoljstvo, mir i bezbrižnost.*

6. Nakon što ste pročitali tekst, mislite li da biste i sami bili spremni učiniti isto i nešto nalik onome što je učinila Martina i na takav način ispitati svoje granice i proširiti horizonte? Iscrpno argumentirajte svoj odgovor! [5 bodova]

*Na primjer:*

- *Mogla bih učiniti ono što je učinila Martina jer smatram kako je za osobni rast i razvoj uvijek potrebno pomicati svoje granice. Ovdje smo da učimo, a nema učenja bez izlaženja iz vlastite zone komfora.*
- *Ne bih možda učinio ovo što je učinila Martina, ali u svome životu na razne druge načine pokušavam širiti svoje horizonte i neprestano raditi na sebi. U životu je najvažnije dobro poznavati sebe, tek nakon što smo ispitivanjem vastitih granica, otkrivanjem vlastitih mogućnosti, ali i vlastitih ograničenja, dobro upoznali sebe, tek tada možemo ulaziti u kvalitetne i smislene odnose s drugim ljudima.*
- *Ne bih mogao učiniti ono što je učinila mlada Zadranka jer previše volim udobnost svoja četiri zida, komfor koji mi pružaju moderna tehnološka dostignuća. Ne bih volio svakodnevno brinuti o tome hoću li i što toga dana jesti.*
- *Ne bih se mogla odvažiti na Martininu avanturu jer smatram kako se raditi na sebi može i na mnogo manje drastične načine. Osim toga, svojom bih odlukom vjerojatno jako zabrinula svoje roditelje, a sa svojom sam obitelji jako povezana.*

**II. dio**

[30 bodova]

U sedmome odlomku mlada Zadranka navodi sljedeće uvjerenje: „Čvrsto vjerujem da se pravi život nalazi izvan rutine, izvan granice komfora u kojemu svaki dan plivamo“.

Komentirajte, vlastitim riječima (minimalno 100 riječi), ovu misao.

*Na primjer:*

- *Ne postoji stvarno upoznavanje sebe, svojih stvarnih mogućnosti i svojih ograničenja bez izlaska iz takozvane zone komfora. Sve velike stvari u životu dolaze s određenom cijenom pa tako i osobni rast.*
- *Rutina je ponekad pozitivna pojava, pročitala sam negdje kako je sreća samo prirodna posljedica dobro organizirana života. Ne bih rekla kako se radi o sreći, radi se o osjećaju zadovoljstva. Sreća su trenuci, nitko ne može stalno i besprekidno biti sretan, to nije moguće, ali može dopustiti životu da ga s vremena na vrijeme iznenadi, a to je moguće postići jedino izlaženjem iz vlastite rutine, skretanjem s dobro utabane staze života, prepuštanjem životu i vjerom u to da su čuda moguća.*

- *Komfor i rutina prema mojemu su mišljenju istoznačnica s dosadom. Nema prave inspiracije u upornom i posvećenom ponavljanju istih stvari svaki dan. Naša sposobnost kreativnog razmišljanja tako polako ali sigurno odumire, utišava se. Djeca svake sekunde svog malog života žele isprobati nešto novo, odrasli to zovu dječjom igrom, ali to nije igra, to je jednostavno znatiželja, neutaživa glad za nečim novim, nepoznatim, povremeno čak i opasnim. Svi bismo zauvijek u sebi trebali zadržati to znatiželjno dijete.*
- *Mnogi ostanak u zoni komfora opravdavaju strahom. Takvi ljudi misle da se hrabre osobe ne plaše, smatraju kako je hrabrost zapravo odsustvo straha. Ali hrabrost nije odsustvo straha, svi osjećaju strah. Jedino što hrabri ljudi unatoč tome što osjećaju strah svejedno učine ono čega se boje jer su tako odlučili i jer znaju da je jedino tako u životu moguće rasti i u potpunosti upoznati sebe.*

### **III. dio**

[40 bodova]

Napišite esej (minimalno 300 riječi) o jednoj od sljedećih tema:

1. „Nisu svi koji lutaju izgubljeni” J.R.R. Tolkien
2. „Odišlo ne čini čovjeka” stara je hrvatska poslovice. Do koje je mjere moguće reći da se o ljudima može donijeti ispravna prosudba na temelju odjeće koju nose? Uzimajući u obzir argumente za i protiv, iznesite svoje mišljenje.



